

ИНФРАСТРУКТУРА КВАЛИТЕТА

нови правни оквир у Републици Србији

ИНФРАСТРУКТУРА КВАЛИТЕТА – ПРАВНИ ОКВИР МЕРП – I

- ❖ Закон о стандардизацији („Службени гласник РС, број 36/09):
 - Одлука о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС, број 88/09);
 - Статут Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС, број 79/07);
- ❖ Закон о акредитацији („Службени лист СЦГ, број 44/05)
 - Одлука о оснивању Акредитационог тела Србије („Службени гласник РС, број 96/06)
 - Статут акредитационог тела Србије („Службени гласник РС, број 17/09)

ИНФРАСТРУКТУРА КВАЛИТЕТА – ПРАВНИ ОКВИР МЕРП – II

- ❖ Закон о метрологији („Службени гласник РС”, број 30/10) – у току је израда нових подзаконских аката а до њиховог доношења примењују се:
 - ❖ Наредба о мерилима за која је обавезан преглед („Службени лист СЦГ”, број 32/03);
 - ❖ Правилник о начину и условима оверавања мерила („Службени лист СЦГ”, број 24/06) и „Службени гласник РС”, број 21/10);
 - ❖ Наредба о врстама и облицима жигова и других знакова који се употребљавају при оверавању мерила („Службени лист СЦГ”, број 25/06);
 - ❖ Правилници о метролошким условима за одређене врсте мерила

ЗАКОН О ТЕХНИЧКИМ ЗАХТЕВИМА ЗА ПРОИЗВОДЕ И ОЦЕЊИВАЊУ УСАГЛАШЕНОСТИ („Службени гласник РС”, број 36/09)

- Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
- Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржају исправе о усаглашености, као и облику, изгледу и садржају знака усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);
- Уредба о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености („Службени гласник РС”, број 98/09);

ЗАКОН О ТЕХНИЧКИМ ЗАХТЕВИМА ЗА ПРОИЗВОДЕ И ОЦЕЊИВАЊУ УСАГЛАШЕНОСТИ („Службени гласник РС”, број 36/09)

- Правилник о начину стављања знакова усаглашености на производе, као и употреби знакова усаглашености („Службени гласник РС”, број 25/10);
- Правилник о садржини и начину вођења регистра који се односе на техничке прописе („Службени гласник РС”, број 33/10);
- правилници којима се утврђују технички и други захтеви за производе

Технички и други захтеви за производе

- ❖ Прописују се техничким прописима;
- ❖ Техничке прописе припремају и доносе надлежна министарства, у оквиру свог делокруга;
- ❖ Техничким прописом се технички захтеви прописују:
 - **Непосредно** – навођењем тих захтева у тексту прописа или
 - **Посредно** – позивањем техничког прописа на српски стандард, односно техничку спецификацију.
- ❖ Позивање техничког прописа на српски стандард може бити тако да се њиме утврди, да је испуњавање захтева српског стандарда на који се тај технички пропис позива:
 - **Једини начин** постизања усаглашености са захтевима тог прописа – тзв **ексклузивно позивање**;
 - **Један од могућих начина** постизања усаглашености са захтевима тог прописа (не и једини) – тзв **индикативно позивање**

Оцењивање усаглашености производа са прописаним захтевима

Техничким прописом утврђује се:

- Обавеза спровођења оцењивања усаглашености;
- Ко спроводи оцењивање усаглашености:
 1. произвођач – самостално или уз учешће именованог тела за оцењивање усаглашености;
 2. именовано тело за оцењивање усаглашености или
 3. орган државне управе;
- Захтеви које тело за оцењивање усаглашености (ТОУ) мора да испуни да би било именовано;
- Начин оцењивања усаглашености производа са прописаним захтевима (примена једног поступка, неколико поступака или комбинације различитих поступака - модули);
- Врста исправе о усаглашености која мора да прати производ који се ставља на тржиште.

Именовање ТОУ

- ❖ Именовање ТОУ за спровођење оцењивања усаглашености производа са захтевима из одређеног техничког прописа врши надлежно министарство;
- ❖ Трошкове поступка именовања који обухватају и трошкове за рад Комисије за именовање сноси подносилац захтева –ТОУ;
- ❖ Испуњеност захтева за именовање утврђује Комисија коју именује надлежни министар;
- ❖ оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености (према одређеном техничком пропису) подносилац захтева доказује:
 - актом о акредитацији
 - или
 - другом одговарајућом документацијом

АКТ О АКРЕДИТАЦИЈИ

- ❖ Када подносилац захтева оспособљеност доказује актом о акредитацији, Комисија проверава да ли су **обимом акредитације** (обимом послова садржаних у акту о акредитацији) покривени сви послови оцењивања усаглашености за које се именовање тражи и:
 - ако јесу - сматра да је подносилац захтева доказао да испуњава захтеве за именовање;
 - ако су делимично покривени - предлаже да се подносиоцу захтева наложи да достави додатну документацију којом доказује оспособљеност за онај обим послова који није покривен актом о акредитацији.

Друга одговарајућа документација

- ❖ Када подносилац захтева оспособљеност доказује другом одговарајућом документацијом, Комисија проверава да ли:
 - је та документација старија од 6 месеци од дана сачињавања или издавања те документације и
 - се њоме на одговарајући начин потврђује оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености;
- ❖ Очекује се потреба за укључивањем екстерних стручњака, вештачења и сл, што проузрокује додатне трошкове за ТОУ (подносиоца захтева) и продужавање поступка именовања – препоручљиво је користити акредитацију као облик доказивања оспособљености ТОУ

Трајно испуњавање захтева за именовање

- ❖ Решење о именовању, надлежно министарство доставља МЕРР, ради уписа у регистар именованих тела
 - ❖ Именовано ТОУ дужно је да трајно испуњава захтеве за именовање
 - ❖ Проверу над трајним испуњавањем захтева врши надлежно министарство, а ако је ТОУ своју оспособљеност у целости доказало актом о акредитацији – АТС, и о резултатима контроле обавештава надлежно министарство.
 - ❖ ако се при вршењу провере утврде недостаци у:
 - вези са испуњавањем захтева за именовање
 - извршавању обавеза именованог тела,
- надлежни министар доноси решење о одузимању одобрења за спровођење оцењивања усаглашености, које садржи и налог за пренос документације – именовано ТОУ се брише из регистра.

Овлашћивање ТОУ

- ❖ За вршење техничке процене за потребе надлежног органа који према техничком пропису спроводи оцењивање усаглашености, тај орган овлашћује ТОУ;
- ❖ Поступак овлашћивања покреће се на основу јавног позива за подношење пријава, а садржај јавног позива уређен је чланом 15. став 4. Уредбе;
- ❖ На поступак овлашћивања, сходно се примењују одредбе којима се за именовање уређује:
 - формирање и рад Комисије,
 - утврђивање испуњености прописаних услова,
 - улога акредитације,
 - доношење и садржај решења (МЕРР - регистар),
 - трајно испуњавање прописаних услова и вршење провере,
 - обавештавање надлежног министарства,
 - пренос документације.

Спровођење оцењивања усаглашености - I

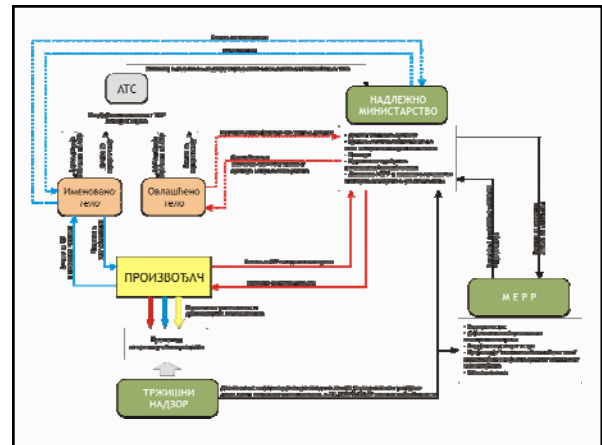
- ❖ Именовано тело спроводи ОУ, ако је то прописано техничким прописом, на основу захтева произвођача или његовог заступника, као и увозника;
- ❖ Именовано тело може да повери подизвођачу прецизно одређене послове у вези са ОУ, али је одговорност увек на страни именованог тела;
- ❖ Овлашћено тело врши техничку процену на основу захтева произвођача или његовог заступника, као и увозника, који му прослеђује надлежни орган;
- ❖ Трошкове ОУ сноси подносилац захтева;
- ❖ Именовано тело и подносилац захтева међусобна права и обавезе уређују уговором;
- ❖ Начин спровођења оцењивања усаглашености ближе је уређен Уредбом о начину спровођења оцењивања усаглашености ...

Исправе о усаглашености

- ❖ Декларација о усаглашености (издаје је произвођач, а садржај је уређен чланом 25. Уредбе);
- ❖ Сертификат (издаје га именовано тело или надлежни орган, а садржај је уређен чланом 26);
- ❖ извештај о испитивању (издаје га именовано тело, а садржај је уређен чланом 27.);
- ❖ друге исправе (документа) о усаглашености, којима се потврђује усаглашеност производа са прописаним захтевима (издавање и садржај уређује се техничким прописом);
- ❖ Именовано тело после издавања исправе о усаглашености врши проверу усаглашености производа;
- ❖ Именовано тело привремено или трајно одузима или ограничава важење издате исправе, као резултат провере усаглашености ако корективне мере произвођача не дају резултате;

Знак усаглашености

- ❖ Пре стављања на тржиште или употребу, производ који је усаглашен са захтевима техничког прописа означава се одговарајућим знаком усаглашености, ако је то утврђено техничким прописом;
- ❖ Знакови усаглашености су:
 - Српски знак усаглашености (три велика слова А повезана у облику једнакоугаоног троугла – ЗА; облик, изглед и садржај уређен је Прилогом 2. Уредбе);
 - СЕ знак;
 - Други знакови усаглашености, у складу са посебним прописима (нпр. Е знак хомологације);

Признавање важења иностраних исправа о усаглашености у РС

- ❖ Уредбом о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености предвиђено је **искључиво** признавање исправа о усаглашености **које издају инострана ТОО („трећа страна“)** и знакова усаглашености издатих у иностранству.
- ❖ Иностране исправе и знаци усаглашености важе у РС ако
 - су издате у складу са потврђеним међународним споразумом чији је потписник РС (надлежно министарство, на захтев физичког или правног лица, даје мишљење – о постојању таквог споразума, као и да ли је исправа, односно знак усаглашености, издата у складу са споразумом) или
 - је надлежни министар донео акт о признавању важења исправе (уз претходно прибављено мишљење МЕРП).
- ❖ За нове испоруке производа из увоза и стављање на тржиште и у употребу, као доказ о усаглашености производа са захтевима техничког прописа важи извод из Регистра иностраних исправа и знакова усаглашености који важе у Републици Србији - регистар води МЕРП

Поступак за признавање иностране исправе о усаглашености

- ❖ **Покреће се :**
 - пре стављања производа на тржиште или употребу у РС,
 - на основу захтева за признавање који инострани произвођач или његов заступник, односно увозник подноси надлежном министарству;
- ❖ Садржај захтева уређен је чланом 5. Уредбе;
- ❖ Уз Захтев се достављају докази (дефинисани чланом 6. Уредбе) којима се потврђују наводи из захтева, као и доказ о плаћеној административној такси.
- ❖ Трошкове поступка, који обухватају и трошкове за рад Комисије, сноси подносилац захтева.

Испуњеност услова за признавање иностраних исправа о усаглашености

- ❖ Испуњеност услова утврђује Комисија коју формира надлежни министар;
- ❖ Комисију чине најмање три члана:
 - представник надлежног министарства,
 - представник АТС и
 - представник из реда стручњака из области која је уређена одговарајућим српским техничким прописом;
- ❖ Комисија идентификује српски технички пропис којим су утврђени захтеви за производ за чију исправу се тражи признавање и утврђује да ли тај пропис захтева исправу о усаглашености од „треће стране”;
- ❖ Потом утврђује да ли захтеви иностраног техничког прописа:
 1. за производ – обезбеђују најмање исти степен безбедности, као и захтеви српског техничког прописа и
 2. За ТОУ - обезбеђују најмање исти степен испуњености захтева за ТОУ која према српском техничком пропису спроводе ОУ;

Решење о признавању иностране исправе о усаглашености

- ❖ На образложени предлог Комисије, надлежни министар (по претодно прибављеном мишљењу МЕРП) доноси:
 - решење о признавању иностране исправе, односно знака усаглашености или
 - решење о одбијању захтева за признавање иностране исправе, односно знака усаглашености.
- ❖ Решење важи:
 - до истека важења иностране исправе, ако је рок утврђен у иностраној исправи;
 - најдуже три године од дана доношења, ако рок важења није утврђен у иностраној исправи.
- ❖ Решење, надлежно министарство, доставља МЕРП ради уписа у Регистар иностраних исправа и знакова усаглашености који важе у РС.

УВОЗ ИНДУСТРИЈСКИХ НЕПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА

СТАРИ КОНЦЕПТ

- ❖ Ако је производ наведен у прилогу 5а Одлуке о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа (Одлука) увозник:
 - ❖ ангажује домаће сертификационо тело ради издавања сертификата (узorkовање и испитивање производа);
 - ❖ за то време, робу складишти у царинском складишту .

НОВИ КОНЦЕПТ

- ❖ Ако је производ наведен у прилогу 5а Одлуке увозник може увести и оцаринити робу коју прати једна од исправа усаглашености:
 - ❖ Потврда о усаглашености;
 - ❖ Извод из евиденција потврда о усаглашености;
 - ❖ Решење о признавању иностране исправе о усаглашености;
 - ❖ Извод из регистра иностраних исправа које важе у Републици Србији;
 - ❖ Домаћи сертификат.
- ❖ МЕРП је Управи царина доставио мишљење са предлогом за оперативно поступање (17. март 2010).

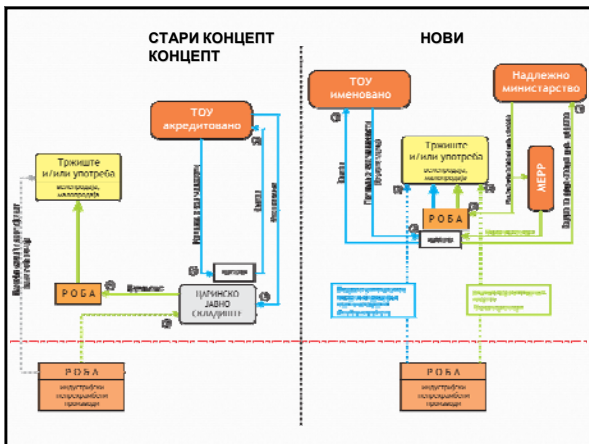
УВОЗ ИНДУСТРИЈСКИХ НЕПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА

СТАРИ КОНЦЕПТ

- ❖ Увозни производ који прати инострана исправа о усаглашености подлеже, пре царинења, додатном испитивању што проузрокује:
 - ❖ додатне трошкове:
 - ❖ поновно испитивања
 - ❖ царинског складиштења
 - ❖ компликованију процедуру увоза;
 - ❖ постојање техничке баријере трговини (неопходно је уклонити – приступање Републике Србије ЕУ и СТО).

НОВИ КОНЦЕПТ

- ❖ За увозни производ који је наведен у прилогу 5а Одлуке може се пре намераваног увоза, без двоструког испитивања, прибавити документ (потврда, решење, извод) на основу ког се роба царини без задржавања на граници, чиме се постиже:
 - ❖ значајно смањење трошкова;
 - ❖ једноставније процедуре увоза;
 - ❖ уклањање техничких баријера трговини.

Реализоване и активности у току - МЕРП

- ❖ Три правилника којима су у национално законодавство транспоноване MD, LVD и EMC
- ❖ Формиране су комисије за утврђивање испуњености услова за именовање (2) и признавање важења иностраних исправа (8);
- ❖ На сајту је објављен образац захтева за именовање и признавање важења иностраних исправа;
- ❖ припремљен је текст Нацрта закона о акредитацији (у току је процедура утврђивања Предлога закона);
- ❖ Интензивно се ради на изради подзаконских аката за спровођење Закона о метрологији (један је припремљен, два су у завршној фази израде)
- ❖ Отпочета је израда текста правилника којим ће се у национално законодавство транспоновати европска директива о лифтовима;

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ – МЕРР

- ❖ Израда текста новог закона о драгоценим металима (планирано је утврђивање предлога закона до краја године);
- ❖ Израда две уредбе и једног правилника за спровођење закона о метрологији (планирано је њихово доношење до краја године);
- ❖ Редовно ажурирање спискова српских стандарда чијом применом се обезбеђује претпоставка о усаглашености са три правилника којима су у национално законодавство пренете MD, LVD и EMC;
- ❖ Израда текста правилника којим ће се у национално законодавство пренети европска директива о личној заштитној опреми (планирано за следећу годину)